

Handläggare
Tove Ahner
Telefon: 08-508 36 220

Till
Äldrenämnden den 18 juni 2019

Remiss av motion om Stjärnmärkt demenskompetens

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2019/207

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Patric Rylander
Tf. förvaltningschef

Lisbeth Hagman
Avdelningschef

Sammanfattning

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Clara Lindblom och Robert Mjörnberg (båda V) att staden ska främja att arbets sättet enligt Stjärnmärkt demenskompetens fortsätter och utökas i staden. De menar att utbildningsmodellen bör spridas så att fler anställda kan delta och att den ökade kompetensen gynnar de äldre.

Enligt Socialstyrelsen finns det brister i kunskap och kompetens inom demensområdet samt i det multiprofessionella teamarbetet. I den nationella demensstrategin är kompetens ett av sju prioriterade områden. Då antalet personer med demenssjukdom beräknas öka kraftigt fram till år 2050 är det angeläget med en långsiktig plan för kompetensförsörjning.

Utbildningsmodellen Stjärnmärkt erbjuder en grundläggande demenskompetens med fokus på personcentrerad vård och omsorg och vänder sig både mot utförare och beställare.

Andra vägar till höjd kompetens som många stadsdelar och enheter redan satsar på är Silviahemscertifiering och att utbilda medarbetare

till Silviasystrar. Det finns även andra typer av utbildningar på marknaden inom demensområdet.

Äldreförvaltningen anser att stadsdelsförvaltningarna bäst själva avgör vilka behov som finns och vilken typ av kompetenshöjning de har behov av.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Clara Lindblom och Robert Mjörnberg (båda V) om Stjärnmärkt demenskompetens till bland annat äldrenämnden för yttrande senast 16 juli 2019.

Utbildningsmodellen Stjärnmärkt från stiftelsen Svenskt Demenscentrum provades i en pilot i en stadsdel under 2016 och 2017. Modellen är på en grundläggande nivå och vänder sig till medarbetare inom hemtjänstenheter, särskilda boenden och beställarenheter. Deltagande enheter blir Stjärnmärkta om de uppfyller Svenskt Demenscentrums kriterier. För att få behålla sin stjärnmärkning följer Svenskt Demenscentrum upp verksamheterna årligen för en avgift om 4000 kronor. I budget för 2018 angavs att modellen skulle spridas i staden vilket skedde både under 2018 och med fortsättning under 2019. Lokala Stjärninstruktörer har utbildats som tillsammans med sina chefer ansvarar för utbildningsmodellen på sin arbetsplats. Totalt finns det idag 34 utbildade Stjärninstruktörer från åtta stadsdelar. Satsningen Stjärnmärkt har finansierats av medel från stadens kompetensutvecklingsinsatsning.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Clara Lindblom och Robert Mjörnberg (båda V) att staden ska främja att arbetssättet Stjärnmärkt demenskompetens fortsätter och utökas i staden. I motionen beskrivs modellens fyra steg och vilka kriterier som behöver uppfyllas för att en enhet ska bli Stjärnmärkt.

Utbildningsmodellen beskrivs som så pass intressant att den bör spridas till övriga stadsdelsnämnder så att flera anställda inom äldreomsorgen får möjlighet att delta och att fler äldre får ta del av den ökade kompetensen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Utvecklingsavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 12 juni och i kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) den 11 juni 2019.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialstyrelsens uppföljning av de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom samt deras underlag till den nationella demensstrategin visar att det finns brister i kunskap och kompetens inom alla professioner inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Områden som behöver utvecklas är fortsatta satsningar på personalens kompetens samt på handledning och reflektion, framförallt inom hemtjänst. Det behövs även fortsatta insatser för att förbättra bemötandet vid beteendemässiga och psykiska symtom vid demens (BPSD). Socialstyrelsen konstaterar även att andelen kommuner som har multiprofessionella team har minskat.

I Stiftelsen Äldrecentrums två uppföljningar av pilotstudien Stjärnmärkt anser deltagarna att utbildningssatsningen har gett en gemensam grundkompetens, bekräftelse och en trygghet i arbetet. De gemensamma diskussionerna och erfarenhetsutbytena under träffarna upplevs som mycket värdefulla. Även om många anser att utbildningen innebar en bekräftelse på det de redan visste så uppger en majoritet att de har utvecklat ett mer personcentrerat arbetssätt. Äldrecentrum framhåller att utbildning och kunskap inte automatiskt innebär en högre kvalitet på vården och omsorgen, utan avgörande faktorer är chefs ledarskap, enhetens organisation och medarbetarnas delaktighet och ansvar att använda sin nya kunskap. I sina förbättringsförslag för utbildningsmodellen anser uppföljarna bland annat att staden bör ha krav på stödjande verksamhetsutveckling och att cheferna har egna träffar för att diskutera utvecklingsarbetet av det personcentrerade arbetssättet på sina enheter.

Då antalet personer med demenssjukdom beräknas öka kraftigt fram till år 2050 är det angeläget att staden har en långsiktig strategi för hur kompetens och arbetsmetoder ska tillgodoses och utvecklas. Arbetet bör planeras utifrån de nationella riktlinjerna och den nationella demensstrategin.

Det finns flera typer av utbildningar på marknaden inom demensområdet. Stjärnmärkt är en utbildningsmodell som ger en grundläggande kompetens till både utförare och beställare kombinerat med användandet av verktyg och metoder. Då modellen innehåller flera steg, webbutbildningar och krav på andel utbildade medarbetare för att enheten ska bli Stjärnmärkt innebär det noggranna förberedelser och en del administration. Att delta i Stjärnmärkt innebär även kostnader, både i samband med utbildningen och för att få och behålla Stjärnmärkningen.

Andra vägar till höjd kompetens som många stadsdelar och enheter redan satsar på är Silviahemscertifiering och att utbilda medarbetare till Silviasystrar. Äldrenämnden har också sedan år 2012 satsat på specialiserade hemtjänstgrupper som har fördjupad kunskap inom demensområdet. Under 2019 har den fortsatta satsningen på reflektion inom hemtjänsten erbjudits specifikt till enheter som har dessa specialiserade hemtjänstgrupper.

Utifrån ovanstående redogörelse anser äldreförvaltningen att stadsdelsförvaltningarna bäst själva avgör vilka behov som finns och vilken typ av kompetenshöjning de behöver. Äldreförvaltningen föreslår Äldrenämnden att besvara remissen med tjänsteutlåtandet.

Bilagor

Motion från Clara Lindblom och Robert Mjörnberg (båda V) om Stjärnmärkt demenskompetens.